

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. január 30.*

„Fellebbezés – Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) – 1290/2005/EK rendelet – 1306/2013/EU rendelet – Az európai uniós finanszírozásból kizárt kiadások – Jogosulatlanul kifizetett export-visszatérítések – Behajtás – A jogorvoslati lehetőségek összessége kimerítésének a hiánya – A Cour de cassation (semmítőszék, Belgium) előtt eljárni jogosult ügyvéd negatív véleményét követően a felülvizsgálati kérelem hiánya – EUMSZ 267. cikk – A Bíróság elé való előzetes döntéshozatalra utalás hiánya – A tagállam gondatlansága”

A C-587/17. P. sz. ügyben,

a **Belga Királyság** (képviselik: J.-C. Halleux, M. Jacobs és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőik: E. Grégoire és J. Mariani avocats)

fellebbezőnek

az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdése és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2017. október 5-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Bouquet és B. Hofstötter, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz, a hetedik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, K. Jürimäe, C. Lycourgos (előadó), Juhász E. és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. június 27-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2018. október 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével a Belga Királyság az Európai Unió Törvényszéke 2017. július 20-i Belgium kontra Bizottság ítéletének (T-287/16, nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2017:531) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Törvényszék elutasította az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) terhére a tagállamok által kifizetett egyes kiadásoknak az európai uniós finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2016. március 17-i (EU) 2016/417 bizottsági végrehajtási határozatnak (HL 2016. L 75., 16. o.; helyesbítés: HL 2016. L 95., 20. o.; a továbbiakban: vitatott határozat) abban a részében történő megsemmisítése iránti keresetét, amelyben a Belga Királyság tekintetében az említett finanszírozásból kizár egy 9 601 619 eurós összeget.

Jogi háttér

- 2 A közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló, 2005. június 21-i 1290/2005/EK tanácsi rendelet (HL 2005. L 209., 1. o.) 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az [Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (EMGA)] kell finanszírozni – a tagállamok és a Közösség között megosztott irányítás mellett – a következő kiadásokat, összhangban a közösségi jogszabályokkal:

- a) a mezőgazdasági termékek harmadik országokba irányuló exportja után meghatározott visszatérítések;

[...]”

- 3 E rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok:

- a) a közös agrárpolitika keretében meghoznak minden olyan törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezést és egyéb intézkedést, amely szükséges a Közösség pénzügyi érdekeinek hatékony védelméhez, és különösképpen ahhoz, hogy:
- az EMGA-ból és az [Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA)] finanszírozott ügyletek megvalósuljanak, és rendszeresek [helyesen: szabályosak] legyenek;
  - megakadályozzák és megbüntessék a szabálytalanságokat;
  - behajtsák a szabálytalanság és gondatlanság miatt elveszett összegeket.”

- 4 Az említett rendelet 32. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdése és a (8) bekezdésének a) pontja értelmében:

„(5) [...]

Abban az esetben, amikor a behajtási eljárás keretében a szabálytalanság hiánya véglegesnek tekinthető közigazgatási vagy jogi [helyesen: bírósági] eljárással bizonyítást nyer, úgy az érintett tagállam az általa az első albekezdés értelmében viselt pénzügyi terhet kiadásként bejelenti az EMGA-nak.

[...]

(8) A 31. cikk (3) bekezdésében meghatározott eljárást követően, a Bizottság a következő esetekben dönthet arról, hogy a közösségi költségvetésre terhelt összegeket kizárja a közösségi költségvetésből:

a) e cikk (5) és (6) bekezdésének megfelelően, amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy a szabálytalanságok vagy a behajtás elmulasztása a tagállam közigazgatásának vagy egy hivatalának vagy szervének tulajdonítható szabálytalanság vagy gondatlanság következménye;

[...]”

- 5 Az 1290/2005 rendeletet hatályon kívül helyezte a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 549. o.; helyesbítések: HL 2016. L 130., 7. o.; HL 2017. L 327., 83. o.; HL 2018. L 233., 3. o.), és annak helyébe lépett. Az 1290/2005 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja helyébe az 1306/2013 rendelet 58. cikke (1) bekezdésének e) pontja lépett, amely lényegében átvette annak szövegét, és amely ezen első rendelkezés előírásait kiegészíti többek között azzal, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a jogosulatlan kifizetések behajtása céljából adott esetben megfelelő bírósági eljárásokat kezdeményezzenek. Az 1290/2005 rendelet 32. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdését és (8) bekezdésének a) pontját lényegében megismételte az 1306/2013 rendelet 54. cikke (2) bekezdésének második albekezdése és (5) bekezdésének c) pontja.

A jogvita előzményei

A kifizetett export-visszatérítésekről és a csalárd módon történő újrabehozatalokról

- 6 1992-ben a Générale Sucrière társaság, amelynek a jogutódja a Saint-Louis Sucre társaság lett, összesen 24 000 tonna cukrot értékesített a Metelmann & CO és a Sucre Export társaság részére. Az adásvételi szerződések értelmében e cukrot az Európai Unión kívülre történő kivitelre szánták. E két utóbbi társaság két közvetítő révén az említett cukorból 6000 tonnát továbbértékesített a Proud Trading és a Shawline Offshore társaság részére. Az adásvételi szerződések emellett előírták, hogy a cukrot harmadik országba szánják, és a berakodását követően haladéktalanul el kell hagynia az Unió területét.
- 7 Az Antwerpen (Belgium) kikötőjéből az üzbeigisztáni rendeltetési helyre tartó hajók berakodására 1993. január 20. és március 29. között került sor.
- 8 A Manuport Services társaság, amelyet a belga Bunkering and Stevedoring társasággal együtt a Saint-Louis Sucre a cukor átvételével és annak a hajókra történő berakodásával, valamint a kapcsolódó dokumentáció elkészítésével bízott meg, ez utóbbi nevében elkészítette e dokumentációt, és a kiviteli nyilatkozatokat átadta az illetékes kifizető ügynökség, vagyis az akkor Office central des contingents et licences-nek (kontingensek és engedélyek központi hivatala, Belgium) nevezett Bureau d'intervention et de restitution belge (belga támogatásnyújtási és visszatérítési hivatal, a továbbiakban: BIRB) részére. E nyilatkozatok alapján a BIRB előleget fizetett a Saint-Louis Sucre részére azon export-visszatérítés alapján, amelyre ez utóbbi jogosult volt. Ezen előlegeket export-visszatérítés címen akkor kapta meg véglegesen a Saint-Louis Sucre, ha bizonyították, hogy a cukor ténylegesen elhagyta az Unió vámterületét.
- 9 Ezt követően kiderült, hogy a Metelmann & CO és a Sucre Export által a Proud Trading és a Shawline Offshore részére újraértékesített 6000 tonna cukrot azt követően, hogy az az antwerpeni kikötőn keresztül elhagyta Belgiumot, valójában az eredeti célállomásától eltérítették, és hamis dokumentumok,

vagyis a T2L formanyomtatványok alapján csalárd módon ismételt behozták az Unió területére, mégpedig Guernica kikötőjén keresztül Spanyolországba. A Saint-Louis Sucre maga értesítette a BIRB-t e csalárd újrabehozatal felfedezéséről.

A büntetőeljárásról

- 10 A hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) a 2003. október 22-i ítéletében, amelyben helybenhagyta a rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (antwerpeni elsőfokú bíróság, Belgium) 2001. június 21-i ítéletét, okirathamisítással, hamis okirat felhasználásával és csalással elkövetett, csalárd módon történő újrabehozatal miatt megállapította egyrészt a Metelmann & CO és a Sucre Export, másrészt a Proud Trading és a Shawline Offshore között közvetítőként eljáró két magánszemély büntetőjogi felelősségét. A BIRB többek között polgári jogi keresetet indított e magánszemélyekkel szemben, és elérte e két magánszemély ideiglenesen egy egy eurócentre értékelt kártérítés fizetésére való elvi kötelezését, amely a Cour de cassation (semmtőszék, Belgium) 2004. június 22-i ítéletével vált jogerőssé.

A visszatérítésre irányuló polgári eljárásról

- 11 A BIRB 1994. március 16-án, amikor tudomást szerzett az elkövetett csalásról, követelte, hogy a Saint-Louis Sucre fizessen vissza egy 167 020 445 belga frank (BEF), 4 140 328,68 eurónak megfelelő összeget azzal az indokkal, hogy azon cukortételeket, amelyeket e társaság Antwerpenben kivitelre bejelentett, és amelyeknek az Unió vámterületéről való kivitelét bizonyították az ellenőrzési dokumentumok, vagyis a T5 formanyomtatványok, e területre hamis dokumentumokkal, vagyis a T2L formanyomtatványokkal újra behozták.
- 12 A Saint-Louis Sucre vitatta a BIRB visszatérítésre irányuló követelését, mivel úgy vélte, hogy nem felelős e csalásért.
- 13 1996. november 19-i és 1997. február 13-i levelében a BIRB fenntartotta követelését, megállapítva, hogy a szóban forgó cukor exportjára sosem került sor.
- 14 Mivel a BIRB megismételte a főösszegnek az 1994. április 16. óta esedékes kamataival együtt történő kifizetésére irányuló követelését, a Saint-Louis Sucre 1997. május 16-án teljes körű fenntartás mellett és bármely jogi felelősség elismerése nélkül hajlandó volt számára ezen összeget, valamint az 1994. április 16. és 1997. május 16. közötti időszakban esedékes kamatokat, vagyis összesen egy 5 133 087,54 eurós összeget kifizetni.
- 15 E kifizetés kézhezvételét követően a Belga Királyság befizetett az EMGA részére egy 4 106 470,28 eurós, a Saint-Louis Sucre által fizetett összeg 80%-ának megfelelő összeget. A Belga Királyság a fennmaradó 20%-ot, vagyis az 1 026 617,52 eurós összeget a közös agrárpolitika finanszírozása keretében történt szabálytalanságokról és tévesen kifizetett összegek behajtásáról, továbbá egy információs rendszer e téren történő létrehozásáról, valamint a 283/72/EGK rendelet hatályaon kívül helyezésétől szóló, 1991. március 4-i 595/91/EGK tanácsi rendelet (HL 1991. L 67., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 171. o.) alapján visszatartotta.
- 16 1997. június 18-án a Saint-Louis Sucre keresetet indított a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság, Belgium) előtt a célból, hogy a BIRB-vel visszatérítse a késedelmi kamatokkal, a törvényes kamatokkal és a költségekkel megnövelt 5 133 087,54 eurós összeget.
- 17 E bíróság, miután megvárta a büntetőeljárás kimenetelét, 2008. március 20-i ítéletével helyt adott e keresetnek, és a BIRB-t ezen összegek visszafizetésére kötelezte.

- 18 A BIRB fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a cour d'appel de Bruxelles-hez (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) arra kérve azt, hogy módosítsa ezen ítéletet, és ne adjon helyt a Saint-Louis Sucre eredeti kérelmének. Másodlagosan a BIRB azt kérte e bíróságtól, hogy a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet (HL 1987. L 351., 1. o.) értelmezésére vonatkozóan előzetes döntéshozatal céljából terjesszen három kérdést a Bíróság elé.
- 19 A 2012. június 29-én kézbesített 2012. május 3-i ítéletével a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) helybenhagyta a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság) ítéletét. Egyébiránt e bíróság kimondta, hogy nem kell a Bíróság elé előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszteni. Következésképpen arra kötelezte a BIRB-t, hogy a Saint-Louis Sucre részére fizesse meg a 10 114 003,39 eurós összeget, amely az 5 133 087,54 euró és annak 1997. június 1-jétől számított kamatai 2011. március 7. óta esedékes késedelmi kamatokkal, törvényes kamatokkal és költségekkel megnövelt összegének felelt meg.
- 20 Ezen ítéletet követően a BIRB – amint a belga jog megköveteli – egy, a Cour de cassation (semmitőszék, Belgium) előtt eljárni jogosult ügyvéd véleményét kérte a célból, hogy e bírósághoz felülvizsgálati kérelmet nyújtson be.
- 21 Ezen ügyvéd 2012. szeptember 25-én kiadta véleményét, amelyben az ügyiratoknak és a Bíróság ítélkezési gyakorlatának a vizsgálata alapján megállapította, hogy a BIRB számára „lehetetlen értékelhető sikerrel vitatni a [cour d'appel de Bruxelles {brüsszeli fellebbviteli bíróság} 2012. május 3-i] ítéletét a Cour de cassation [semmitőszék] előtt annyiban, amennyiben abban a BIRB-t a 10 114 003,39 eurós összeg megfizetésére kötelezi”. E negatív véleményt követően a BIRB úgy határozott, hogy nem tesz további lépéseket, és nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A BIRB kifizette a Saint-Louis Sucre számára azon összeget, amelynek a megfizetésére kötelezték, és amely összesen egy 10 659 055,85 eurós összeget tett ki, amely az alkalmazandó kamatokkal megnövelt 10 114 003,39 eurós összegnek felelt meg.

A 9 601 619,85 eurós összeg EMGA-ra való terheléséről

- 22 2012. július 4-én a BIRB bejelentette a Bizottságnak, hogy a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletét követően, amely felülvizsgálati kérelem benyújtása esetén is azonnal végrehajtandó volt, azon összeget, amelynek a megfizetésére kötelezték, az EMGA-ra terheli.
- 23 2012. november 13-i levelében a BIRB arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy az 1290/2005 rendelet 32. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdése alapján az EMGA-ra terhelte azt az összeget, amelyet a Saint-Louis Sucre számára kellett kifizetnie, vagyis azon 10 659 055,85 eurót, amelyből le kell vonni egyrészt az 5 133 087,54 eurós összegből a Belga Királyság által az 595/91 rendelet alapján visszatartott 20%-nak megfelelő 1 026 617,52 eurós összeget, másrészt pedig a bírósági költségek 30 818,48 eurós összegét. Következésképpen a 9 601 619,85 eurós kiadást a 2012. számlaelszámolási év során negatív átruházott bevételként írták az EMGA terhére.
- 24 Az ugyanezen évre vonatkozó éves jelentésébe így a BIRB egy 9 601 619,85 euró összegű pozitív korrekciót foglalt bele.
- 25 Az egyes belgiumi és németországi kifizető ügynökségek számláinak az EMGA által finanszírozott kiadások tekintetében a 2012-as pénzügyi évre vonatkozóan történő elszámolásáról szóló, 2016. március 17-i C(2016) 1543 final bizottsági végrehajtási határozattal ezen kiigazított összeget a számviteli ellenőrzéseket követően az Unió figyelembe vette a 2012-es pénzügyi év tekintetében, tehát azt kifizették a Belga Királyságnak.

A pénzügyi korrekcióra irányuló közigazgatási eljárásról

- 26 A 9 601 619,85 eurós összegnek az EMGA-ra való terhelését követően a Bizottság a 2013. március 27-i levéllel megfelelőségi vizsgálatra irányuló eljárást kezdeményezett. A Bizottság ezen összegnek az EMGA-ra való terhelésére irányuló kérelmet két ponton vitatta: először is azon döntést kifogásolta, hogy nem merítették ki valamennyi jogorvoslati lehetőséget a jelen ügyben azáltal, hogy felülvizsgálati kérelmet terjesztenek elő a szóban forgó összeg Saint-Louis Sucre-rel való visszatéríttetése céljából, másodsor pedig a kamatok 1997. évet követően történő átvállalását vitatta.
- 27 2013. május 23-i levelében a BIRB az 1290/2005 rendelet 32. cikke (5) bekezdésének negyedik albekezdésére hivatkozva vitatta e két pontot. E tekintetben a BIRB azt állítja, hogy nem minden felülvizsgálati kérelem jár automatikusan a Bíróság elé való előzetes döntéshozatalra utalással, mivel ez utóbbinak az ítélkezési gyakorlata elismeri az ilyen utalás hiányát különösen az úgynevezett „*acte clair*” elmélet keretében. A BIRB egyébiránt idézte a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd negatív véleményét, és elmagyarázta ezen ügyvédeknek a belga rendszerben betöltött különleges szerepét. A BIRB ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy nem volt választása azt illetően, hogy van-e lehetősége felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni, vagy sem, hanem számára ez lehetetlen volt.
- 28 A BIRB-vel 2014. október 13-én tartott kétoldalú megbeszélést és számos levélváltást követően a Bizottság az 1290/2005/EK tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más testületek akkreditációja és az EMGA és az EMVA számláinak elszámolása tekintetében történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. június 21-i 885/2006/EK bizottsági rendelet (HL 2006. L 171., 90. o.; helyesbítés: HL 2009. L 52., 17. o.) 10. és 11. cikkén alapuló 2015. június 12-i közleményben fenntartotta azon álláspontot, miszerint a Belga Királyság a 2012-es pénzügyi év tekintetében nem felelt meg az uniós jogi követelményeknek, mivel a belga hatóságok nem merítették ki minden jogorvoslati lehetőséget a szóban forgó összeg visszatéríttetése céljából, ami lehetőséget nyújtott volna a Bíróság számára arra, hogy megvizsgálja a Saint-Louis Sucre-re vonatkozóan előzetes döntéshozatalra előterjesztendő kérdést, és hogy következképpen az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdése a) pontjának megfelelően a BIRB nem volt jogosult az export-visszatérítések címén teljesített kifizetések EMGA-ból való visszatérítésére. Ennek következtében e közleményben jelezte, hogy javasolni fogja a 9 601 619 eurós összegnek az uniós finanszírozásból való kizárását.
- 29 A 2016. február 22-i összefoglaló jelentés alapján a Bizottság 2016. március 17-én elfogadta a vitatott határozatot, amelyben a Belga Királyság tekintetében kizárta ezen összeget az uniós finanszírozásból.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 30 A Belga Királyság a Törvényszék Hivatalához 2016. május 30-án benyújtott keresetlevelével kérte a vitatott határozat megsemmisítését.
- 31 E kereset alátámasztása érdekében a Belga Királyság két jogalapra hivatkozott. Az első jogalapot az 1290/2005 rendelet 31. cikke (1) bekezdésének és 32. cikke (8) bekezdésének a megsértésére alapította azzal az indokkal, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a BIRB által teljesített kifizetések nem feleltek meg az uniós jognak, és hogy a behajtás elmulasztása vagy a szabálytalanság az ez utóbbinak betudható szabálytalanság vagy gondatlanság következménye. A másodlagosan felhozott második jogalapot az 1290/2005 rendelet 31. cikke (2) bekezdésének és az arányosság elvének a megsértésére alapította azzal az indokkal, hogy az uniós finanszírozásból a vitatott határozattal kizárt összeg nem felel meg a feltárt meg nem felelés mértékének, és hogy nem vették figyelembe az Uniónak okozott pénzügyi veszteséget.
- 32 A Törvényszék a megtámadott ítéletben e két jogalapot és következképpen a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei

- 33 Fellebbezésében a Belga Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;
  - semmisítse meg a vitatott határozatot annyiban, amennyiben az 9 601 619,00 eurós összeget kizárja az uniós finanszírozásból;
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére;
- 34 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
  - a Belga Királyságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 35 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Belga Királyság az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdése a) pontjának, jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 54. cikke (5) bekezdésének c) pontja, Törvényszék általi téves értelmezésére alapított egyetlen jogalapra hivatkozik. E jogalap két részből áll.

Az egyetlen jogalap első részéről

A felek érvei

- 36 Egyetlen jogalapjának első részében a Belga Királyság azzal érvel, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában tévesen állapította meg, hogy a belga hatóságok azáltal, hogy nem terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, nem merítették ki minden belső jogorvoslati lehetőséget. A Törvényszék nem vette figyelembe a felülvizsgálati kérelem rendkívüli jellegét, valamint a belga eljárási szabályok alapján a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédeknek tulajdonított különleges szerepet.
- 37 Ezáltal a Törvényszék azzal ellentétes értelmezést nyújtott, mint amelyet az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2002. december 5-i Vogl kontra Németország határozatban (CE:ECHR:2002:1205DEC006586301, 2. pont) és a 2013. március 5-i Chapman kontra Belgium határozatban (CE:ECHR:2013:0305DEC003961906, 33. pont) megállapított. E bíróság ugyanis több alkalommal elismerte a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd által a belga bírósági rendszerben betöltött szerep különlegességét és ezen ügyvéd kötelező közreműködését. Így az Emberi Jogok Európai Bírósága ez utóbbi határozatban miután megjegyezte, hogy „a felperes a Cour de cassationhoz (semmitőszék) való fordulást szabályozó belga eljárásjogi szabályoknak való megfelelés céljából a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédhez fordult”, hogy „a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd úgy vélte, hogy semmiféle észszerű esély sincs a sikerre”, és hogy „e negatív vélemény alapján a felperes lemondott a felülvizsgálati kérelem előterjesztéséről”, megállapította, hogy „a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd megelőző szerepére tekintettel a felperes a jelen ügyben mind a Cour de cassation (semmitőszék), mind a [...] jogalanyok érdekében megtett minden tőle elvárhatót annak érdekében, hogy a belső jogorvoslati lehetőségeket kimerítse”.

- 38 A Bizottság azzal érvel, hogy az egyetlen jogalap első része elfogadhatatlan, mivel abban olyan érvet hoznak fel, amelyet a Törvényszék előtt nem adtak elő, és mindenestre megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

- 39 Az egyetlen jogalap első részének az elfogadhatóságával kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a fellebbezési eljárás keretében a Bíróság hatásköre az első fokon eljáró bíróság előtt megvitatott jogalapokra vonatkozó jogi döntés értékelésére korlátozódik. Ezért nem engedhető meg, hogy valamely fél először a Bíróság előtt hozzon fel olyan jogalapot, amelyet nem terjesztett a Törvényszék elé, mivel ez azt jelentené, hogy a Törvényszék által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a fellebbezési eljárásban korlátozott jogkörrel rendelkező Bírósághoz (2017. július 13-i Saint-Gobain Glass Deutschland kontra Bizottság ítélet, C-60/15 P, EU:C:2017:540, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Mindazonáltal az olyan érv, amelyet első fokon nem hoztak fel, nem tekinthető a fellebbezési szakaszban elfogadhatatlan új jogalappal, ha csupán a Törvényszékhez benyújtott keresetlevélben előadott jogalapban már kifejtett érvelés kiegészítését képezi (2017. július 13-i Saint-Gobain Glass Deutschland kontra Bizottság ítélet, C-60/15 P, EU:C:2017:540, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Márpedig, amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 54. pontjában megjegyezte, és ellentétben azzal, amit a Bizottság állít, a Belga Királyság az első fokon benyújtott keresetlevelében előadott első jogalapban lényegében vitatta, hogy szabálytalanságot vagy gondatlanságot követett volna el azáltal, hogy a belga hatóságok nem merítették ki minden jogorvoslati lehetőséget. E tekintetben e tagállam azzal érvel, hogy ugyanis semmiféle lehetőség sem volt a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult és a BIRB által az ilyen kérelem benyújtásáról megkérdezett ügyvéd által adott negatív véleményt követően.
- 42 Igaz ugyan, hogy – amint a Bizottság hangsúlyozza – a Belga Királyság a Törvényszék előtt nem hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának a fellebbezésében említett ítélkezési gyakorlatának a figyelmen kívül hagyására, az ilyen érv annak bizonyítására irányul, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy e tagállam nem merített ki minden belső jogorvoslati lehetőséget. Így az csupán az első fokon benyújtott keresetlevélben előadott első jogalap keretében kifejtett érvelés kiegészítését képezi.
- 43 Következésképpen el kell utasítani a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást, és az egyetlen jogalap első részét elfogadhatónak kell nyilvánítani.
- 44 Érdemben hangsúlyozni kell egyrészt, hogy – amint a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában megjegyezte, és amint a Belga Királyság a fellebbezésében elismerte – a jelen ügyben a belga hatóságok számára nem volt lehetetlen felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben.
- 45 Ilyen körülmények között e tagállam nem kifogásolhatja, hogy a Törvényszék az említett 56. pontban megállapította, hogy e hatóságok nem merítették ki minden, a vitatott összegek visszatérítése céljából a belga jogban előírt jogorvoslati lehetőséget.
- 46 Másrészt annyiban, amennyiben a Belga Királyság lényegében azzal érvel, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2002. december 5-i Vogl kontra Németország határozatát (CE:ECHR:2002:1205DEC006586301, 2. pont), hangsúlyozni kell, hogy ezen érvet semmi sem támasztja alá, és ezért annak nem lehet helyt adni.

- 47 Amennyiben e tagállam azt állítja, hogy a Törvényszék azzal ellentétes értelmezést nyújtott, mint amelyet az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2013. március 5-i Chapman kontra Belgium határozatában (CE:ECHR:2013:0305DEC003961906, 33. pont) megállapított, emlékeztetni kell arra, hogy e határozat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény 35. cikkének (1) bekezdésében előírt azon feltételre vonatkozik, miszerint csak a belső jogorvoslati lehetőségek kimerítését követően lehet az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulni.
- 48 Amint a főtanácsnok az indítványának 75. és 76. pontjában megjegyezte, e feltétel célja, hogy biztosítsák ezen egyezmény részes államainak azt a lehetőséget, hogy megelőzzék vagy orvosolják az abban említett jogsértéseket azt megelőzően, hogy azokkal az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulnának (EJEB, 1999. július 28., Selmouni kontra Franciaország, CE:ECHR:1999:0728JUD002580394, 74. pont; EJEB, 2011. január 6., Paksas kontra Litvánia, CE:ECHR:2011:0106JUD003493204, 75. pont), míg az 1290/2005 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 58. cikkének (1) bekezdése, előírt azon kötelezettség, miszerint a tagállamok kötelesek megtenni valamennyi ahhoz szükséges intézkedést, hogy visszatéríttessék a szabálytalanság vagy gondatlanság folytán elvesztett összegeket, az Unió pénzügyi érdekei védelmének a biztosítására irányul. Így e két kötelezettség különböző jogi rendszerekre vonatkozik, és így az Emberi Jogok Európai Bíróságának fent hivatkozott ítélkezési gyakorlata irreleváns az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdésének a) pontja, jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 54. cikke (5) bekezdésének c) pontja alkalmazási feltételeinek – és különösen az e két utóbbi rendelkezésben említett gondatlanság fogalmának – értelmezéséhez.
- 49 Következésképpen a Belga Királyságnak az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatának a figyelmen kívül hagyására alapított érvelése nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot az uniós jog e rendelkezéseinek az értelmezése és alkalmazása során.
- 50 Ennélfogva az egyetlen jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az egyetlen jogalap második részéről

A felek érvei

- 51 Egyetlen jogalapjának második részében a Belga Királyság lényegében azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot annak a megtámadott ítélet 55–62. pontjában való megállapításával, hogy e tagállam nem járt el az ahhoz szükséges gondossággal, hogy visszatéríttesse a vitatott összegeket, és következésképpen gondatlanul járt el, mivel azáltal, hogy nem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, holott lehetősége lett volna arra, az említett tagállam teljes mértékben ellehetetlenítette azt, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) a 3665/87 rendelet értelmezésére vonatkozó kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjessze, és nem vette igénybe a visszatérítéshez rendelkezésére álló valamennyi eszközt.
- 52 A Belga Királyság mindenekelőtt azt állítja, hogy a Törvényszék ezáltal tévesen elemezte a belga hatóságok magatartását.
- 53 Ugyanis e tagállam szerint, bár e hatóságok számára elméletileg nem volt lehetetlen, hogy felülvizsgálati kérelmet terjesszenek elő a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, semmi esély sem volt arra, hogy ilyen kérelemnek helyt ad a Cour de cassation (semmitőszék) az előtte eljárni jogosult és a BIRB által megkérdezett ügyvéd negatív véleményét követően, figyelembe véve a belga jogalkotó által a felülvizsgálati kérelmek megszürésében ezen

ügyvédekre ruházott különleges szerepet, amely ügyvédeknek az ügyfeleiket le kell beszélniük olyan felülvizsgálati kérelem benyújtásáról, amely esetében nincs észszerű esély a sikerre, annak elkerülése érdekében, hogy e bíróságot elárasszák nyilvánvalóan megalapozatlan vagy elfogadhatatlan kérelmek.

- 54 A Bíróság előtti tárgyalás során a Belga Királyság lényegében emlékeztetett arra, hogy a belga eljárási szabályok alapján valamely felülvizsgálati kérelmet alá kell írnia a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédnek, és hogy valamely jogalanynak, aki ilyen felülvizsgálati kérelmet kíván előterjeszteni, e felülvizsgálat sikerességének esélyeiről előzetesen ilyen ügyvéd véleményét kell kikérnie. Bár e jogalany figyelmen kívül hagyhatja a megkérdezett ügyvéd negatív véleményét, és azt felkérheti arra, hogy a nevében - adott esetben ő maga által megfogalmazott - felülvizsgálati kérelmet terjesszen elő, az ilyen gyakorlat gyakorlatilag elenyésző. Ugyanis ilyen esetben az ügyvédnek fel kell tüntetnie a kérelmen, hogy azt „kérésre és tervezetként” nyújtották be, jelezve így a Cour de cassation (semmitőszék) felé, hogy nem támogatja annak tartalmát. Ezenkívül ily módon eljárva a jogalany számára fennáll annak a kockázata, hogy visszaélészerűen indított kereset miatt kártérítés fizetésére kötelezik. Egyébiránt, bár a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult megkérdezett ügyvéd negatív véleménye esetén semmi sem akadályozza meg az érintett jogalanyt abban, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult másik ügyvédtől második véleményt kérjen, a gyakorlatban nagyon ritka, hogy ez utóbbi az elsővel ellentétes véleményt fogalmaz meg.
- 55 A jelen ügyben a BIRB által megkérdezett ügyvéd beható és alapos elemzést követően egy, különösen a Bíróság ítélkezési gyakorlatával foglalkozó negatív véleményt adott ki. Tartózkodva attól, hogy e vélemény alapján felülvizsgálati kérelmet terjesszenek elő, a belga hatóságok azt tették, amit minden észszerű és körültekintő jogalany tett volna.
- 56 Ezt követően annyiban, amennyiben a Törvényszék a megtámadott ítélet 57. pontjában megállapította, hogy azáltal, hogy a Belga Királyság a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben nem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, teljes mértékben ellehetetlenítette azt, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) a 3665/87 rendelet értelmezésére vonatkozó kérdéseket előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjessze, e tagállam hangsúlyozza egyrészt, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédekre bízott különleges szűrési feladat hozzájárul az igazságszolgáltatás megfelelő működéséhez. E feladat azonban nem ruházza át ezen ügyvédekre a Cour de cassation (semmitőszék) azon hatáskörét, hogy a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesszen, mivel kétség esetén az a Cour de cassationhoz (semmitőszék) fordulhat.
- 57 Másrészt az említett tagállam megjegyzi, hogy nem minden felülvizsgálati kérelem jár automatikusan a Bíróság elé való előzetes döntéshozatalra utalással, mivel az utalás hiánya bizonyos esetekben igazolt az 1982. október 6-i Cilfit és társai ítéletben (283/81, EU:C:1982:335, 21. pont) megállapított elvek alapján.
- 58 Márpedig a jelen ügyben a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult és a BIRB által megkérdezett ügyvéd elvégezte a Bíróság releváns ítélkezési gyakorlatának a vizsgálatát, és elmagyarázta, hogy miért kell a 2007. január 11-i Vonk Dairy Products ítéletben (C-279/05, EU:C:2007:18) megállapított megoldást az adott ügyben alkalmazni.
- 59 Végül a Belga Királyságnak kétsége van afelől, hogy az, hogy szisztematikusan felülvizsgálati kérelmet terjesszenek elő, holott az a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd, e különös eljárás gyakorlott szakértője negatív és egyértelmű véleménye alapján nyilvánvalóan kudarcra van ítélve, az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdésének a) pontjában megkövetelt gondosság kielégítő szemléltetése lenne. Épp ellenkezőleg, az ilyen gyakorlat feleslegesnek tűnik, és a behajtási eljárást szükségtelenül meghosszabbító lépésnek minősül, anélkül hogy hatékonyságot biztosítana.

- 60 Válaszul a Bizottság mindenekelőtt a Saint-Louis Sucre-nek nyújtott export-visszatérítések vitathatatlanul jogosulatlan jellegét hangsúlyozza. Márpedig a belga hatóságok gondatlanul jártak el azáltal, hogy nem terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben.
- 61 E tekintetben a Bizottság mindenekelőtt azzal érvel, hogy a nemzeti hatóságoknak a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult és a BIRB által megkérdezett ügyvéd negatív véleménye ellenére lehetőségük volt ilyen kérelmet előterjeszteni, vagy másik ügyvédtől egy második véleményt kérni.
- 62 Ezt követően a tagállamok arra irányuló eljárási autonómiájának, hogy a legfelsőbb bíróságaikhoz többek között szakosodott ügyvédek előzetes véleményén keresztül való hozzáférést megszervezzék, összeegyeztethetőnek kell lennie az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvével. Így ezen autonómiára nem lehet hivatkozni különösen a legfelsőbb bíróságok EUMSZ 267. cikkben előírt azon kötelezettségének a nemteljesítése céljából, hogy a Bírósághoz előzetes döntéshozatalra utalással forduljanak. E tekintetben a Bizottság azt állítja, hogy nem a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédek feladata annak eldöntése, hogy az uniós joggal kapcsolatban valamely ügyben felmerült kérdésekkel már foglalkozott-e a Bíróság az 1982. október 6-i Cilfit és társai ítéletből (283/81, EU:C:1982:335) adódó ítélkezési gyakorlat értelmében, vagy hogy kell-e a Cour de cassationnak (semmitőszék) előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztenie, és így az, hogy az e jogorvoslathoz való hozzáférést a felülvizsgálati kérelmek benyújtásának megakadályozásával megsűríjkék. Márpedig a Belga Királyság által képviselt álláspont ahhoz vezet, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvédekre ilyen feladatot ruház, amely kizárólag e bíróságra hárul.
- 63 Elismerve, hogy nem minden felülvizsgálati kérelem készleten szükség szerűen a Cour de cassationt (semmitőszék) arra, hogy a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon, a Bizottság hozzáteszi, hogy azáltal, hogy nem éltek jogorvoslattal a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, a belga hatóságok végérvényesen megfosztották a Cour de cassationt (semmitőszék) attól a lehetőségtől, hogy a Bírósághoz ilyen kérelemmel forduljon. Mivel a jelen ügyben az export-visszatérítések jogosulatlan jellege vitathatatlan, és mivel a jelen ügy a 3665/87 rendelet rendelkezéseinek az értelmezésével járó jogkérdéseket vet fel, a Belga Királyság – ezen intézmény szerint – köteles volt felülvizsgálati kérelmet benyújtani ezen ítélettel szemben, hogy a Cour de cassationnak (semmitőszék) lehetősége legyen ilyen előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Bírósághoz fordulni. E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a tagállamok nem gyakorolhatnak mérlegelési jogkört a tekintetben, hogy a jogosulatlanul kifizetett támogatások visszatérítését megköveteljék-e, vagy sem.
- 64 Végül a jelen ügyben, ahogy a Bizottság már a Törvényszék előtt érvelt, a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult és a BIRB által megkérdezett ügyvéd véleménye téves és hiányos mind a Bíróság ítélkezési gyakorlatának értelmezését, mind azt illetően, hogy szükséges-e ez utóbbi elé előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszteni. Így nem egy „gyakorlott” szakértő által végzett „beható elemzésen” alapuló „előzetes világos” véleményről van szó, amint azt a Belga Királyság állítja.

A Bíróság álláspontja

- 65 Az egyetlen jogalap második részének eldöntése céljából először is fontos emlékeztetni arra, hogy az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdésének a) pontja – jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 54. cikke (5) bekezdésének c) pontja – alapján a Bizottság határozhat úgy, hogy az uniós finanszírozásból kizárja az Unió költségvetését terhelő összegeket, amennyiben megállapítja, hogy a visszatérítés hiányának az oka a tagállami hatóságoknak betudható gondatlanság.
- 66 Ami az e hatóságokat ebben az összefüggésben terhelő kötelezettségeket illeti, az 1290/2005 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amelyek szükségesek az Unió pénzügyi érdekei hatékony védelmének biztosításához, és

különösképpen a szabálytalanság vagy gondatlanság miatt elvesztett összegek visszatéríttetéséhez. Az 1306/2013 rendelet 58. cikke (1) bekezdésének e) pontja, amely lényegében átvette ezen első rendelkezés szövegét, hozzáteszi, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy e visszatéríttetés céljából adott esetben megfelelő bírósági eljárásokat kezdeményezzenek.

- 67 Az említett 9. cikk (1) bekezdése, amelyet gyakorlatilag megismétel az említett 58. cikk (1) bekezdése, azáltal, hogy előírja a tagállamoknak, hogy gondoskodjanak az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről, és téríttessék vissza a jogosulatlanul kifizetett összegeket, a közös agrárpolitika finanszírozására tekintettel az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt általános gondossági kötelezettség kifejeződése (lásd ebben az értelemben: 1991. február 21-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-28/89, EU:C:1991:67, 31. pont; 1999. január 21-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-54/95, EU:C:1999:11, 66. és 177. pont; 2001. november 13-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-277/98, EU:C:2001:603, 40. pont). E kötelezettség, amely az ezen összegek behajtására irányuló eljárás alatt végig fennáll, azt jelenti, hogy a nemzeti hatóságok gyorsan és időben elvégzik a behajtást, és igénybe veszik a rendelkezésükre álló ellenőrzési és visszatéríttetési eszközöket ezen érdekek védelmének a biztosítása céljából.
- 68 Azonban e rendelkezések nem pontosítják az e célból elfogadandó egyedi intézkedéseket, és különösen azon bírósági eljárásokat, amelyeket az említett összegek visszatéríttetése céljából kell kezdeményezni.
- 69 Mivel az EMGA finanszírozási rendszere alapvetően az uniós szabályok szigorú betartásának biztosításával megbízott és az e célból szükséges földrajzi közelséggel rendelkező nemzeti hatóságokon alapul (lásd ebben az értelemben: 2002. január 24-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-118/99, EU:C:2002:39, 37. pont; 2005. július 7-i Görögország kontra Bizottság ítélet, C-5/03, EU:C:2005:426, 40. pont), a tagállamok – amint a főtanácsnok az indítványának 93. pontjában megjegyezte – vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy a jogosulatlanul kifizetett, illetve szabálytalanság vagy gondatlanság következtében elvesztett összegeket visszatéríttessék, és megállapítsák az e tekintetben meghozandó legmegfelelőbb intézkedéseket.
- 70 Így különösen a nemzeti hatóságok feladata – a jelen ítélet 67. pontjában említett gondossági kötelezettség tiszteletben tartására figyelemmel – azon jogorvoslati lehetőségek kiválasztása, amelyeket az ügy sajátos körülményeire tekintettel a legmegfelelőbbnek tartanak a szóban forgó összegek visszatéríttetéséhez (lásd ebben az értelemben: 2005. július 21-i Görögország kontra Bizottság ítélet, C-370/03, nem tették közzé, EU:C:2005:489, 44. pont).
- 71 Márpedig, amint a főtanácsnok az indítványának 101. és 102. pontjában megjegyezte, valamely tagállam azon döntése, hogy nem meríti ki e jogorvoslati lehetőségek összességét, beleértve a rendkívüli jogorvoslati lehetőségeket, nagyon sok helyzetben előfordulhat, és nagyon különböző okokra vezethető vissza. Következésképpen – e körülmények figyelmen kívül hagyásával – nem állapítható meg, hogy a jogorvoslati lehetőségek e kimerítése minden esetben szükséges az Unió pénzügyi érdekeinek a védelme céljából, és hogy az a tény, hogy az említett jogorvoslati lehetőségeket nem merítették ki, gondatlanságnak minősül.
- 72 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, amint lényegében a Belga Királyság érvelt, hogy a jelen ítélet 67. pontjában említett gondossági kötelezettség nem jelenti szükségszerűen azt, hogy a tagállamok szisztematikusan és az ügy sajátos körülményeitől függetlenül a nemzeti jogukban rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítik a jogosulatlanul kifizetett összegek visszatéríttetése céljából.
- 73 Másodszer a megtámadott ítélet 57–60. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a Belga Királyság ily módon gondatlanul járt el, mivel azáltal, hogy nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, amelyben

megtagadták azt, hogy a 3665/87 rendelet értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesszenek a Bíróság elé, e tagállam teljes mértékben ellehetetlenítette azt, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) e kérdéseket a Bíróság elé terjessze.

- 74 E tekintetben fontos emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése alapján, ha az uniós joggal kapcsolatban kérdés merül fel előtte, a Cour de cassation (semmitőszék), olyan bíróság minőségében, amelynek a határozatai ellen nincs belső jogorvoslati lehetőség, főszabály szerint köteles ilyen kérdéssel előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordulni.
- 75 Mindemellett, amint a főtanácsnok az indítványának 111–113. pontjában lényegében megjegyezte, a Belga Királyság részéről fennálló gondatlanságot nem lehet kizárólag abból a tényből levonni, hogy azáltal, hogy nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, e tagállam megfosztotta a Cour de cassationt (semmitőszék) attól a lehetőségtől, hogy a 3665/87 rendelet értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé kérdéseket terjesszen.
- 76 Ugyanis, először is ilyen gondatlanság fennállásának a megállapítása céljából annak a meghatározása fontos, hogy a belga hatóságok valamennyi szükséges intézkedést megtettek-e az Unió pénzügyi érdekeinek a védelme céljából, és különösen, hogy azáltal, hogy ilyen felülvizsgálati kérelmet nem nyújtottak be, e hatóságok tartózkodtak-e olyan jogorvoslati lehetőség alkalmazásától, amely észszerű valószínűséggel lehetővé tette volna számukra a vitatott összegek visszatéríttetését. E vizsgálat keretében kell figyelembe venni azt a körülményt, amely vizsgálatot – amint a jelen ítélet 71. és 72. pontjában tett megállapításokból következik – az ügy sajátos körülményeinek az összességére tekintettel kell elvégezni, hogy a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szembeni felülvizsgálati kérelem benyújtása a Bíróságnak az uniós jog releváns rendelkezéseinek az értelmezésére vonatkozó, előzetes döntéshozatal céljából esetlegesen előterjesztett kérdésekre adott válaszára tekintettel vezethette-e volna a Cour de cassationt (semmitőszék) arra, hogy hatályon kívül helyezze ezen ítéletet.
- 77 Másodszer a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) jelen ítélet 74. pontjában felidézett azon kötelezettsége, hogy előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz forduljon, ha az uniós joggal kapcsolatban kérdés merül fel előtte, nem vonatkozik a Cour de cassationra (semmitőszék), amennyiben megállapítja, hogy a felmerült kérdés nem releváns, ha a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy ha az uniós jog helyes alkalmazása olyannyira nyilvánvaló, hogy az minden észszerű kétséget kizár; az ilyen esetek fennállását az uniós jog sajátos jellemzőinek, az értelmezésével kapcsolatos különleges nehézségeknek és az Unión belüli eltérő ítélkezési gyakorlat veszélyének függvényében kell megítélni (lásd ebben az értelemben: 1982. október 6-i Cilfit és társai ítélet, 283/81, EU:C:1982:335, 21. pont; 2015. szeptember 9-i Ferreira da Silva e Brito és társai ítélet, C-160/14, EU:C:2015:565, 38. és 39. pont; 2018. október 4-i Franciaország kontra Bizottság ítélet (Forrásadó), C-416/17, EU:C:2018:811, 110. pont).
- 78 Ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel a jelen ügy körülményeitől függetlenül nem állapítható meg, hogy ha a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek volna elő, a Cour de cassation (semmitőszék) szükségszerűen a Bírósághoz fordult volna előzetes döntéshozatal céljából, sem pedig az, hogy az előzetes döntéshozatalra utalás szükségszerűen arra készítette volna a Bíróságot, hogy oly módon értelmezze az uniós jogot, hogy azt követően a Cour de cassationnak (semmitőszék) hatályon kívül kelljen helyeznie a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletét.
- 79 Így a jelen ítélet 71–78. pontjában bemutatott megállapításokból következik, hogy a Belga Királyságnak az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdésének a) pontja – jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 54. cikke (5) bekezdésének c) pontja – értelmében betudható gondatlanság fennállását az ügy valamennyi körülményének a fényében kell megállapítani.

- 80 Az e célból figyelembe veendő körülmények között szerepelnek – amint a főtanácsnok az indítványának 105. és 109. pontjában megjegyezte – először is a nemzeti jog alapján rendelkezésre álló behajtási intézkedések, és azon intézkedések, amelyeket e tagállam a vitatott összegek visszatéríttetése céljából már meghozott, és amelyek a megtámadott ítélet 10–13. pontjában és a jelen ítélet 11–14. pontjában szerepelnek, valamint az említett tagállam által e célból már indított jogorvoslatok és e jogorvoslatok kimenetele.
- 81 Különösen figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a jelen ügyben a Belga Királyság a nemzeti jogban előírt valamennyi rendes jogorvoslati lehetőséget kimerítette a Saint-Louis Sucre-el szemben, és hogy mind a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság), mind a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) a 2012. május 3-i ítéletében e tagállamot arra kötelezte, hogy az alkalmazandó késedelmi kamatokkal, törvényes kamatokkal és költségekkel megnövelt ezen összegeket fizesse vissza e társaságnak, és hogy ez utóbbi bíróság kimondta, hogy nem kell előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszteni a Bíróság elé.
- 82 Másodszor figyelembe kell venni a Belga Királyság által a felülvizsgálati kérelem esetleges benyújtása céljából ezen ítéletet követően tett eljárási lépéseket, vagyis a megtámadott ítélet 19. pontjában és a jelen ítélet 20. pontjában említett azon tényt, hogy a BIRB – amint a belga eljárási szabályok megkövetelik – egy, a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult ügyvéd véleményét kérte arról, hogy mi az esélye annak, hogy e felülvizsgálatnak helyt adnak.
- 83 Harmadszor a Belga Királyságnak amiatt betudható esetleges gondatlanság fennállását, hogy úgy határozott, hogy nem nyújt be ilyen kérelmet, azon értékelésre tekintettel kell megvizsgálni, amint a jelen ítélet 76–78. pontjában tett megállapításokból következik, amelyet az említett tagállam az előző két pontban említett körülmények között végzett azon felülvizsgálat sikerére való kilátásokkal kapcsolatban, amelyet a Cour de cassation (semmitőszék) előtt eljárni jogosult megkérdezett ügyvéd negatív véleményét követően indíthatott volna, és ebben az összefüggésben annak a valószínűségével kapcsolatban, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) a Bíróságnak az uniós jog releváns rendelkezéseinek az értelmezésére vonatkozó, előzetes döntéshozatal céljából esetlegesen előterjesztett kérdésekre adott válaszára tekintettel hatályon kívül helyezi a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) ítéletét.
- 84 Negyedszer a Belga Királyság esetleges gondatlanságának a fennállását a behajtási eljáráshoz és a felülvizsgálati kérelemnek a benyújtásához kapcsolódó, a visszatéríttendő összegekhez képest felmerülő költségeknek a figyelembevételével kell értékelni.
- 85 Márpedig, bár a Törvényszék a megtámadott ítélet 55. pontjában megjegyezte, hogy a Belga Királyságnak az 1290/2005 rendelet 32. cikke (8) bekezdése – jelenleg lényegében az 1306/2013 rendelet 54. cikke (5) bekezdésének c) pontja – értelmében betudható gondatlanság fennállását a jelen ügy körülményeire tekintettel kell vizsgálni, nem végezte el azoknak, és különösen a jelen ítélet 83. és 84. pontjában említett körülményeknek a megfelelő vizsgálatát.
- 86 Így a Törvényszék a megtámadott ítélet 56–62. pontjában az ilyen gondatlanság fennállását kizárólag abból a tényből vonta le, hogy e tagállam nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság) 2012. május 3-i ítéletével szemben, holott arra lehetősége lett volna, és így ellehetlenítette azt, hogy a Cour de cassation (semmitőszék) a 3665/87 rendelet értelmezésével kapcsolatban előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesszen a Bíróság elé, amiből a Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az említett tagállam nem vette igénybe a vitatott összegek visszatéríttetéséhez rendelkezésre álló valamennyi eszközt.
- 87 Következésképpen a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot.
- 88 Ennélfogva az egyetlen jogalap második részének helyt kell adni, és a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni.

A megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésének következményeiről

- 89 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén a Bíróság az ügyet visszautalhatja határozathozatalra a Törvényszékhez, vagy ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti.
- 90 A jelen ügyben a jogvita eldöntéséhez az ügy körülményeinek a jelen ítélet 80–84. pontjában bemutatott megállapításokra tekintettel történő újbóli értékelésére van szükség, amelynek az elvégzésére a Törvényszék alkalmasabb, azt követően, hogy a feleknek lehetőséget nyújtott az álláspontjuk e tekintetben való kifejtésére.
- 91 Ennélfogva az ügyet vissza kell utalni a Törvényszék elé.

A költségekről

- 92 Mivel az ügyet a Bíróság visszautalja a Törvényszék elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszékének 2017. július 20-i Belgium kontra Bizottság ítéletét (T-287/16, nem tették közzé, EU:T:2017:531) hatályon kívül helyezi.**
- 2) A Bíróság a T-287/16. sz. ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé.**
- 3) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.**

Aláírások